

UDC 930.85 (4—12)

YU ISSN 0350—7653

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS

COMITE INTERACADEMIQUE DE BALKANOLOGIE
DU CONSEIL DES ACADEMIES DES SCIENCES ET DES ARTS
DE LA R.S.F.Y.
INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

BALCANICA

ANNUAIRE DE L'INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

XX

BELGRADE
1989

BALCANICA XX, Beograd 1989, 9—453.

логије. То потврђује и студија о Црмници која се придржује његовој богатој библиографији о етнологији Црне Горе. Као што је и раније истицано са великим делима је као и са великим планинама: што се више удаљавамо од њих, то се јасније исказује њихова громадност и оцртавају обриси. Вукмановићева студија о Црмници само допуњује ову кон-

статацију јер је, његошевски речено, уобличена на подацима „из главе цијела народа“, што јој још више повећава стручно-научни и општекултурни значај. Овим је Јован Вукмановић дао прилог који ће и будуће генерације умети достојно да цене и тако се на најбољи начин одужио завичају у коме је поникао.

Петар Влаховић

ПЛАНИНА КОПАОНИК

Др Милорад Васовић, *Копаоник — географска монографија*, Посебна издања Српског географског друштва, књ. 65, Београд 1988, 238 стр.

Скромном фонду књига о појединим планинским целинама на Балкану прикључила се и недавно објављена студија нашег познатог географа Милорада Васовића са насловом *Копаоник, географска монографија*. У науци и других земаља ретко се може наћи књига којом је посвећена велика пажња обради научних проблема као што је то случај у поменутој Васовићевој студији.

Професор Васовић је већ познат као врстан истраживач планинских масива. За ову студију је користио своје резултате вишегодишњих теренских истраживања и података из литературе. Планина Копаоник лежи у јужном делу СР Србије и прилично је јасно омеђена долинама Ибра, Јошанице, Ресине, горње Топлице, Косовском и Топличком котлином, па стога личи на високу и трому громаду изоловану током дуге историје.

У првом делу књиге (стр. 7—76) говори се о својствима природе Копаоника. Обрађене су геолошке и геоморфолошке особености, климатска својства, хидрографске разноликости, педолошки покривач и својства живе природе. У другом делу књиге (стр. 77—91) је реч о човеку у ко-

паоничком простору. Најпре је приказано становништво у прошлости, а затим и данашње становништво Копаоника. У трећем, најопширнијем делу књиге (стр. 91—196) су излагања о разноврсним функцијама Копаоника. Ту спадају привредна и непривредна делатност, затим се говори о односу функција и животне средине на планини. Четврти и последњи део књиге (стр. 197—226) садржи приказ насеља и проблеме урбанизације.

Посебно издвајамо следеће редове из садржине приказане књиге. Нигде на тлу Србије није очувано толико старих цркава, манастира, тврђава, развалина старих градова и рударско-топничарских центара као у долинама и котлинама око Копаоника. Зато није случајно што се у Расу, који лежи нешто западније од Копаоника, зачала наша државност у XII веку — одакле се српска држава ширила на разне стране. Због тога се за долину Ибра наводи да је историјска долина српског народа.

Књига проф. Милорада Васовића је пропраћена знатним бројем илустрација и има богату библиографију. Заслужује да се за њу заинтересују и радници

разних научних дисциплина. У сваком случају треба поздравити једно овакво дело и зажелети да га имају и остале планирске целине у нашој земљи. Аутор је

редовни професор за регионалну географију Природно-математичког факултета у Београду.

Јован Трифуноски

ИСТОРИЈА РУМУНСКОГ ПРАВА

Liviu Marcu i grupa autora, *Istoria dreptului românesc*, vol. II, Bucureşti 1987, 501 str.

Већ у два наврата, 1981. и 1984. године, у овом часопису смо писали о *Историји румунског права* групе аутора која је обухватила средњовековни период и раздобље новог времена закључно са половином XIX века.

Да би заокружили овај посао, поменути аутори су се напоследку позабавили и историјом румунског права од половине XIX века до закључно 1944. године. На око 500 страна дали су богат материјал из ове области и поделали га на два периода. Док први (стр. 15—229) износи збивања до завршетка првог светског рата, докле други (стр. 231—448) говори о међуратном раздобљу и годинама кад се Румунија укључила у систем социјалистичких земаља. Сваки од ова два дела почиње општим погледом у коме су изнети економско-друштвено стање, политичка ситуација, правне структуре и извори, да би се потом прешло на државну организацију. Ту су обрабени уставно право, админи-

стративно право, судске организације, државне финансије, војна организација и међународно право. Ту су напоследку и правне институције у најужем смислу у којима се говори о грађанском праву, трговинском праву, кривичном праву, процесном праву, науци о праву и изучавању права.

Књига је богато попраћена селективном библиографијом (стр. 449—478), а индекс предмета (стр. 479—495) олакшава коришћење књигом.

Треба рећи да је овим делом заокружен целокупан поглед на право у румунској држави, преко феудалног, постфеудалног и капиталистичког друштва до преласка Румуније на социјалистичко уређење. Нема сумње да ће у овој књизи наћи многе занимљиве странице не само историчари права него и сви они који се интересују за односе у румунском судству кроз векове.

Милан Ванку

ВОКАТИВ У БАЛКАНСКИМ ЈЕЗИЦИМА

Jørn Ivar Qvonje, *Über den Vokativ und die Vokativformen in den Balkansprachen und im europäischen Sprachareal* — Modern greek and balkan Studies, Supplementary volume 1, University of Copenhagen 1986.

У балканолошкој лингвистичкој литератури се често говори о вокативу као једној од заједничких прта балканских језика која

на карактеристичан начин употребљава слику о њиховим подударностима, иако сама не представља неку изразиту балканску